

CECIL DAY-LEWIS

Ku'l min ghandu ghal qalbu l-letteratura, ferah meta sar jaf li permezz tal-British Council kien ser jigi fostna, flimkien mal-mara tieghu, il-Poet Laurate ta' l-Ingilterra, is-Sur C. Day-Lewis.

Ghalkemm is-Sur Day-Lewis hu maghruf l-aktar bhala poeta, u l-izjed mill-1 ta' Jannar tas-sena l-oħra meta l-Maestà Tagħha għogħoha taħtru bhala s-suċċessur ta' John Mansfield, b'danakollu hu beda beda l-karriera letterarja tieghu bosta snin ilu f'qasam letterarju differenti għal kollox.

Cecil Day-Lewis tweled l-Irlanda fl-1904, imma kien għadu tarbi'a ta' centejn biss meta l-ġenituri tieghu ħaduh magħhom l-Ingilterra fejn baqa' dejjem ighix u jaħdem. L-ewwel skola tieghu kienet Sherborne u wara mar f'Wadham College, Oxford. Meta ħareġ mill-Università beda jgħallem, għall-ewwel fi Skola Preparatorja u wara f'Cheltenham College. Kien sewwa sew meta kien f'dan il-Kulleġġ li beda jikteb "detective tales" taħt il-pseudonimu ta' "Nicholas Blake", billi min-naħa t'ommu kien jigi fil-bogħod mill-famuz armirall Robert Blake ta' żmien Oliver Cromwell.

Billi bil-kitba tieghu wara ftit tas-snin beda jaqla' biżżejjed għall-bżonnijiet tal-hajja, hu qatagħha li jagħtiha għall-kitba u l-aktar tal-poezija. B'hekk mexa fuq il-passi ta' antenat iehor, l-imsemmi poeta u prozatur Oliver Goldsmith, irlandiż ukoll u li għex għal żmien twil l-Ingilterra.

Il-poezija ta' Day-Lewis, l-istess bħal ta' sħabu W.H. Auden, Stephen Spender u Louis MacNeice hi x'aktar lirika, didattika, mibnija fuq forom tradizzjonali, iżda mżewqa b'simboli jillustraw is-soċjetà industrijali ta' dan is-seklu u li fiha, indirettament jikkritika l-hajja dekadenti tal-borgesija ingliża, filwaqt li jħabbar it-twaqqif ta' soċjetà marxista li hu jqis bil-wisq superjuri għas-soċjetà kapitalista. Iżda ngħaġġel nżid li fil-milja taż-żmien u tat-tigrib tal-hajja, Day-Lewis tbiegħed, jekk ma nfatamx għal kollox, minn dawk l-idijat u fantasiji ta' ġuvinturitu, u l-aktar minn l-aħħar gwerra 'l hawn. Ninnutaw ukoll, u kif irrimarka hu stess fid-diskors li għamel il-"British Institute", li l-edukazzjoni klassika li kien kiseb fi tfulitu u żgħożitu servietu hafna fil-kitba poetika u b'mod speċjali fit-traduzzjoni ta' l-Enejde, l-Eklogi u l-Georgiki ta' Virgilju Maru, l-istess bħalma kenitlu ta' għajjnuna l-atmosfera tal-kampanja li fiha għex meta kien qed jagħmel dawk it-traduzzjonijiet.

Ghalkemm s'issa semmejt biss id-"detective tales" u l-poezija, irrid infittex inżid li hu kiteb ukoll għall-inqas żewġ romanzi, xi kotba għatfal, u hafna artikoli ta' kritika letterarja; il-proza tieghu hi mexxejja u cara fil-ħsieb u t-tifsir tieghu; magħrufa hafna hi l-'essay' "A Hope

for Poetry", li hu ippubblika fl-1934. Għoxrin sena wara raw id-dawl l-"Collected Poems" tieghu, u minn dak iż-żmien tliet kotba oħra ta' poeziji.

Is-Sur Day-Lewis, barra l-ħatra tieghu bhala "Poet Laurate" kiseb bosta unuri oħra matul ħajtu, fosthom il-Professurat tal-Poezija fl-Università ta' Oxford. Il-lum hu Direttur ta' *Chatto and Windus*, ditta li tippubblika bosta kotba serji u magħrufa, u "Chairman" ta' l-"Arts Council Literary Panel."

Ma nkunux qegħdin niżbaljaw meta ngħidu li l-fortuna għenitu meta għazlitlu bhala sieħba lil "Jill Balcon" li sa minn tfulitha wriet ġibda l-aktar kbira għad-deklamazzjoni u li żviluppat f'artista l-aktar fina—u fuq kollox mara li tant tiehu ħsieb żewġha għax tagħraf il-merti kbar tieghu fil-qasam letterarju.

Aħna ta' l-Akkademja li kellna x xorti nisimghuh jitkellem, u flimkien mas-sinjura tieghu, jiddeklama sew il-versi tieghu stess kif ukoll ta' oħrajn, fosthom traduzzjoni bl-Ingliż tas-sunett "Bjuda" ta' Dun Karm tagħna, u li kellna wkoll il-privileġġ noffrulu daqsxejn ta' pranzu sabiex ikun jista' jiltaqa' mal-kittieba Maltin, hassejna ruħna kburin meta rajna kemm kien qed iħossu "at home" fostna, u forsi f'qalbna għidna li hu tassew minnu li l-għeġf ma għandux frontieri.

G.Z.A.

FARIŻINA

Ta' CHARLES COLEIRO

Bħall-kobra

li taħt żaqqa

tħalli l-vacuum sħun tas-saħħa tagħha

il-kelma tista' tkun;

fit-tluġ u l-inżuġ u d-dawrien

fil-kisra għamja li żzerzaqqa

fuq in-naħa tal-lemin

tittkaxkar fuq iż-żlieq

ta' l-odju aħdar marradi

li jtir mill-hofra ta' moħba

fuq xifer l-ilsien.

U r-rotta timbotta

tal-ħażen midfun

go dħahen ta' ħalf u ta' dagħa

qalb slaleb u incens

u xjaten jitqallbu

jitolbu

amen.